

Deň slávenia

Nepoškvrneného počatia

už viac nebude kameňom úrazu

(za predpokladu, že sa začne sláviť nie 8., ale opäť 9. decembra)

Nepoškvrnené počatie = Počatie sv. Anny

Sviatok *Nepoškvrneného počatia* (= vo východnej terminológii: *Počatia sv. Anny*, teda deň, keď sv. Anna počala *Prečistu Divu Máriu*) sa vo východnej gréckokatolíckej Cirkvi (napr. na Ukrajine¹) a aj všeobecne v pravoslávnej Cirkvi slávi 9. decembra a v západnej rímskokatolíckej Cirkvi 8. decembra. Prečo?

Počatie Hospoda nášeho Isusa Christa každoročne slávime **25. marca** (= *Blahoviščenije* – Isus Christos má ako Boh-Syn otca Boha-Otca a ako človek pozemskú matku Prečistú Divu Máriu) a jeho narodenie (*Roždestvo* – Prečista Diva Maria ho porodila nadprirodzeným spôsobom, a to tak, že nebolo porušené jej panenstvo) **25. decembra**. Rozdiel medzi týmito dvoma dátumami je presne **9 mesiacov** (doba tehotenstva).

V prípade Prečistej Divy Márie, jej počatie (keď sa počala v lone sv. Anny - jej mamou bola sv. Anna a otcom sv. Joakim) Východná Cirkev oslavuje 9. decembra a narodenie 8. septembra. Teda zdanlivo deväť mesiacov bez jedného dňa! Prečo?

Vysvetlenie je jednoduché: Ide totižto o úmyselnú a chcenú narážku na priestupný rok (ktorý má o jeden deň viac ako bežné roky) a v ktorom sa Prečistá Diva Mária podľa tradície narodila. Východná Cirkev takto už mnoho storočí pred definovaním-formulovaním pápežskej dogmy vyjadrovala svoju vieru v *Nepoškvrnené počatie* (absolútnu bezhriešnosť) Prečistej Divy Márie a to už v lone jej matky sv. Anny.

V tradičnom dátume sviatkovania – 9. december – takmer dve tisícročia ukrytá pravda viery, vyhlásená pápežom až v 19. storočí ...

Obriad a tradícia Východnej Cirkvi takto už do samotného dátumu tohto sviatku ukryli dvetisíc rokov starú pravdu viery v tajomstvo *Nepoškvrneného počatia* (že Prečista Diva Mária sa počala v lone svojej matky sv. Anny bez dedičného hriechu).

Ľudia totižto už od čias rímskeho cisára Júlia Cézara (rok 45 pred Christom) vedeli, že kalendár užívajúci slnečný rok je nepresný – nemá len 365 dní, ale má **365 a štvrt' dňa**. Nepresnosť jednej štvrtiny dňa bola odstraňovaná tak, že od roku 45 pnl. začali pridávať každý štvrtý (tzv. priestupný) rok jeden celý deň: 6. marec. Každý štvrtý rok bol teda už presný, obsahoval však 6. marec dvakrát hneď za sebou (prov. tal. «bi-sestile» *priestupný*, tj. doslovne *dvojšiesty*).

Sv. Cirkev stále verila a verí, že Prečistá Diva Mária bola bez chyby a bez akéhokoľvek hriechu, a to už od samého momentu svojho počatia,² preto podľa tradície aj rok,

¹ Gréckokatolíci na Slovensku dnes sviatujú tento sviatok podľa latinského kalendára (= v rovnaký deň ako rímskokatolíci), teda 8. decembra.

² Aj pravoslávni veria a vždy verili, že Prečistá Diva Mária je bez akéhokoľvek hriechu. Potom však, čo pápež vyhlásil dogmu o jej *Nepoškvrnenom počatí*, ako protest proti tomuto v pravoslávnej terminológii «svojoľnému aktu» pápeža, problémom sa stal čas, kedy bola uchránená od prvoročného hriechu Adama a

v ktorom sa pod srdcom jej matky začala jej bezchybná-bezhriešna existencia, bol časovo bezchybne presný, teda priestupný. Podľa starodávnej cirkevnej tradície bol aj svet a prví ľudia – pôvodne bezhriešní ľudia, Adam a jeho Žena (až po hriechu dostala meno Eva – pozri na konci článku) stворení na počiatku času v priestupný rok.

Podľa starodávnej kresťanskej tradície Hospod' Boh stvoril svet na počiatku času (spolu s časom), to znamená, že pri stvorení prvých hmotných vecí začal existovať a plynúť (teda bol stvorený) aj čas. Podľa tradície prvé ročné obdobie novostvoreného času, v ktorom začal raj na zemi a začal život, bolo najkrajšie ročné obdobie, tj. jar, kedy sa naozaj všetko rodí a začína... Prvým rokom novostvoreného času bol podľa posvätnéj kresťanskej tradície (i keď ľudia o tom vtedy ešte nevedeli) priestupný rok s uceleným počtom dní, lebo nepriestupné roky, ako vieme, majú neucelený počet dní (pretože Zem obieha okolo Slnka za 365 a štvrt' dňa). Počiatok jari, tj. deň jarnej rovnodennosti v čase priestupných rokov, tj. rokov s uceleným počtom dní pripadá na 20. marca a nie na 21. marca, čoho príčinou už od dôb Júlia Cézara bolo vsúvanie jedného dňa (priestupného) nie na koniec februára, ako to robíme dnes (29. február), ale nový deň sa pridával za 6. marec, a to tak, že každý priestupný rok mal dva šieste marce za sebou (dnes február má každý rok 28 dní, ale v priestupný rok má až 29 dní).

Pôvod sveta, či prvý deň stvorenia sveta, teda podľa najstaršej tradície, tj. učenia Otcov Cirkvi, siaha k 20. marcu. Boh stvoril svet za 6 dní a siedmy deň zasvätil. Stvorenie prvých ľudí Adama a Ženy (Evy) pripadá takto presne na 25. marec. Vtelenie Syna Božieho – druhého Adama, nastalo teda práve na výročie stvorenia prvého človeka – prvého Adama. Preto sa *Blahoviščenije* (25. marec) podľa uznesenia Trulského soboru pod hrozbou cirkevných trestov nesmie dodnes prekladať na iný deň, dokonca ani vtedy nie, keby pripadlo na Veľký Piatok.³

Pápež v roku 1854 zachraňoval pravdu viery, ktorá sa na Západe začala strácať...

Každý, kto si uvedomí skutočnosť priestupného roka, vie, že čas v ostatných troch rokoch nie je bezchybne presný, ale zaostáva v prvom roku o štvrt' dňa, v druhom roku o pol dňa, v treťom roku o tri štvrtiny dňa a až v štvrtom-priestupnom roku sa konečne chýbajúci deň dokladá vo forme druhého 6. marca (u nás = 29. február). Keďže Mária bola už od svojho samého samučičkého počatia bez jediného hriechu a bez jedinej chyby, bol aj čas jej pobytu v lone jej svätej matky perfektný-bezchybný, aký je len v priestupnom roku (liturgický rok nesleduje samozrejme astronomické presnosti). V priestupnom roku je od 9. decembra do 8. septembra presne deväť mesiacov. Takto Východná Cirkev, ako bolo už vyššie naznačené, už samotným dátumom sviatku (*Počatia sv. Anny*) vyznávala a dodnes vyznáva pravdu viery o nepoškvrnenom počatí Prečistej Divy Márie v lone svojej matky sv. Anny.

V latinskom obrade, ktorý sa stal hlavne v poslednej dobe príliš racionálnym, sa stratila táto prekrásna dogmaticko-liturgická symbolika, pretože kde je ľudský rozum

Evy, s ktorým sa rodí každý človek (tzv. dedičný hriech). Niektorí novší pravoslávni teológovia (aby negovali to, čo vyhlásil pápež), začali hovoriť, že Prečistá Diva Mária bola nie *uchránená* od prvorodeného hriechu už od svojho počatia (sviatok Počatie sv. Anny – 9 decembra), ale len *očistená*, a to 9 mesiacov pred narodením Isusa Christa, keď na ňu zostúpil Sv. Duch a ona počala pod svojim srdcom Bohočloveka Isusa Christa (na sviatok 25. marca – *Blahoviščenije-Zvestovanie*), (porov. *Окружное патриаршее и синодальное послание Константинопольской церкви по поводу энциклики Льва XIII. о соединении церквей отъ 20 июня 1894 года* (переводъ съ греческаго), С.-Петербургъ, 1896, 13; В.С. Ракиб, *Православна догматика*, Београд, 1968, стр. 32).

³ Rímskokatolíci na Slovensku sviatok Zvestovania (*Blahoviščenija*), ak pripadne v niektorý deň týždňa, i napriek zákazu Trulského koncilu z r. 691, prekladajú na najbližšiu nedeľu.

prílišne zdôrazňovaný, tam ustupuje *tajomstvo*, ktoré je ľudskému rozumu tu na zemi nepochopiteľné a nedostupné. Takto v latinskom obrade, zracionalizujú symboliku tajomstva viery, “logicky” posunuli sviatok o deň skôr (na 8. decembra), aby im to po ľudsky hneď a na “prvý pohľad pasovalo” (9 mesiacov tehotenstva), avšak stálo ich to stratu tajomstva *Nepoškvrneného počatia*, čo musel zachraňovať až sám pápež Pius IX. v roku 1854 vyhlásením dogmy o *Nepoškvrnenom počatí* (v bule «*Ineffabilis Deus*»).

Vo Východnej Cirkvi však takúto dogmu nikdy nepotrebovali, pretože tam nikto nikdy o nepoškvrnenom počatí a nepoškvrnenom živote Bohorodici nepochyboval. Pripomínal im to každoročne sviatok *Počatia sv. Anny*, ktorý každoročne sviatkovali a dodnes sviatkujú 9. decembra.

Návrat rímskokatolíkov k sláveniu «Nepoškvrneného počatia» opäť na 9. december napomôže k zjednoteniu kresťanov

Záverom možno už len uviesť, že v rámci blížiaceho sa historického zjednotenia latinskej Cirkvi s pravoslávnu Cirkvou, by vôbec nebolo od veci, čo najskôr

v latinskom obrade obnoviť-preniesť slávenie sviatku Nepoškvrneného počatia z dogmaticky nelogického 8. decembra na 9. december,

aby sa v zhode so starodávnou kresťanskou tradíciou, praxou a vierou slávil v ten istý deň spolu s Východnými Cirkvami.

Dôležitá poznámka PS:

Sväté Písmo veľmi často nazýva Isusovu matku «Máriou» (napr. Lk 1,27). Tak ju nazývali všetci obyvatelia jej rodného Nazareta (Mt 13,55; Mk 6,3), tak ju nazval dokonca i sám archanjel Gabriel, keď jej zvestoval, že sa stane matkou Božieho Syna (Lk 1,30).

Pozoruhodné však je, že Isus Christos ju takto nikdy neoslovil! Menom Mária oslovil po svojom vzkriesení bývalú najväčšiu hriešnicu, z ktorej kedysi vyhnal sedem zlých duchov (Jn 20,16), ale svoju vlastnú matku nikdy neoslovil týmto menom. Ba dokonca jej nikdy nepovedal ani: «matka», «mamka moja», či «mamička»... Prečo? Svoju najdrahšiu a najsvätejšiu matku, Prečistú Divu Máriu oslovoval výlučne tajomným «Žena». Zreteľne to vidíme napríklad na svadbe v Kani Galilejskej, kde urobil práve na jej príhovor, i keď to, zdá sa, ešte nemal v úmysle, svoj prvý zázrak (premenil vodu na víno). Vtedy jej povedal: «Žena, čo mi to hovoríš? Ešte neprišla moja hodina», (Jn 2,4). Dokonca ani v posledných okamihoch svojho života, keď visel v bolestnej agónii na kríži, jej nehovorí «matka», «Mária», ale «Žena». «A keď pri kríži Isusovom stála jeho matka..., keď teda Isus uzrel matku a vedľa nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: 'Žena, hľa, tvoj syn'...», (Jn 19,26).

Prečo Isus nikdy neoslovil svoju matku menom «Mária», ale len «Žena»? Odpoveď na túto otázku nájdeme v prvej knihe Genezis, kde sa opisuje stvorenie prvých ľudí Adama a Evy. Eva sa totiž nevolala od začiatku Evou. Jej prvé, originálne a pôvodné meno bolo «Žena» (hebr. iša), takto ju totiž nazval Adam, kým bola ešte úplne bezhriešna, prečistá a nepoškvrnená, v stave prvotnej nevinnosti, bez dedičného a akéhokoľvek hriechu. «*Napokon, toto je kosť z mojich kostí a mäso z môjho mäsa, preto sa bude volať Žena* (hebr. iša), *lebo z muža* (hebr. iš) *vzatá je*», (Gn 2,22-23).

Po spáchaní prvorodného hriechu dostala Adamova manželka nové meno: Život (hebr. Eva), pretože sa v kajúcnosti z prvorodného hriechu stala matkou všetkých žijúcich (porov. Gn 3,20). Osobné meno «Žena», označujúce bytosť absolútne bezhriešnu a nepoškvrnenú počatú, sa však v priebehu tisícročí sprofanizovalo do takej miery, že sa stalo označením každej príslušníčky Evinho-ženského pokolenia. Isus však svoju presvätú a bezpoškvrnenú počatú matku nemohol osloviť vhodnejším a priliehavším, ani krajším titulom ako je tento. V tomto dnes zdanlivo všednom a nevýraznom oslovení Isus Christos vyjadril úžasné tajomstvo a zároveň hlbokú pravdu našej viery o Nepoškvrnenom počatí Presvätej Bohorodici, pravdu, že Ona je jedinou opravdivou Ženou v plnom a pôvodnom zmysle tohto slova.

o. Gorazd (Agaton) Andrej Timkovič, OSBM, v Košiciach, 8. septembra 2009
email kontakt: jvtosbm@yahoo.com website: www.spravy.narod.ru